

megvalósítá-
apott arra,
fog irányul-
n sem. A la-
k kifejezésre,
együttműkö-

si jelentés is,
római francia,
ia fővárosból
ei szerint a
kaptá,
yferfiakkal,
sz együtt...
rópai te.v...
Olaszország.

az az érdeklő-
émetország vi-
Mint Romá-
yettes kancell-
fővárosba ér-
mai összejeve-
tartózkodása
terelnöki esz.

római utazása
ceislor szerint
pen német he-
római hármas
időpontjában
A németeket
és Papen tá-
az olasz szán-

aphe is azt a
a, hogy a né-

vagrend gyü .
mint inkább .
shajtana foly .

számban nyug-
émet viszony
a hír is, hogy
edve a konkor-
nem kielégítő
sával.

itikai körökben
t a hirt, hogy
hajlandóság a
üködésre. Meg-
veszedelem nő-
nemzetközi vi-
nél is nagyobb

A, hogy prágai
ozott enyhülés
európai tervvel
erén. Most már
akia nem fogja
skozások alap-
zépeurópai meg-

operaelőadásom
fáló fiatal éne-
repét. Az éne-
seu-Gounga. és

Jakob, a bibliai
nak e rejtélyes
Thomas Mann új
sában. A ravasz
ésébert vásárolja
gát a furfalagos
adását, a tiszte-
tizenkét fiúnak
zdagságra tesz
az égi lajtorja
ül ebben a cso-
zmagyobb német
zmunkásságának
ony 400 oldalon,
n 144 lejt az Új
n az összeg és
eküldése mellett,

szakembereihez:
t. francia, angol
rendelhető és elő-
állítás: utánvét-
tése: Lepage-nál
enül kapja a ki-
begyűzket Lepage-

és Lapkiadó (A)
Baron L. Pop 10
-77.

rat

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Erné. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.
Szombat, 1934 március 10.
5694. ÉV
ADAR 23. XVII. ÉVF.
56 SZÁM.

Nemzeti munka

A nemzeti parasztpárt hivatalos lap-
jában, a „Dreptateaban” Pavel Pavel volt
képviselő a nemzeti parasztpárti fiatalok
egyik vezetője az alábbi figyelemreméltó
cikket írta a nemzeti munka védelme
cimen folytatott demagóg propagandá-
ról:

„Az elmúlt napokban a parlamentben
vita tárgyává tettek egy olyan kérdést,
amely nemcsak valamelyik politikai pár-
tot, hanem az egész nemzetet érdekli. Azt
szerettük volna, ha ezt a kérdést komoly
férfiu, részletes tanulmányok alapján és
kedvezőbb légkörben tárgyalta volna, a
mikor az nem lehetett volna agitáció és
zavar eszköze.

És nagyon örültünk volna, ha a „nem-
zeti munka” kérdését nem spekulációs és
demagógikus intencióval tették volna fel.
A mindennapi élet annyira nehéz, a jö-
vőnek az utjai pedig annyira bizonytalan-
ok, hogy felháborít bennünket, ha azt
látjuk, hogy az állami élet legfontosabb
problémáit politikai kérdésekké súlyos-
ítik le.

Goga Oktavián kétségkívül nagy na-
cionalista. Tann erre multja. De ugyan-
ez a mult azt bizonyítja, hogy Erdély
lirai költője nem annyira „puritán”, mint
ahogy látszani szeretne és így más va-
laki, bárki más, sokkal hivatottabb lett
volna nálánál, hogy egy ennyire szép
kérdést megvitasson, amelyet Gogának
csak bagatellizálni sikerült.

A nemzeti munka kérdése, éppenugy
mint a kisebbségi probléma, állami prob-
léma, nem pedig pártpolitikai kérdés
és még kevésbé olyan természetű, ame-
lyet bárki pártkombinációk érdekében
vagy a parlamenti kulisszák kedvéért ki-
aknázhátna. Ebben a kérdésben a nem-
zeti parasztpárt elemében van, mert az
első politikai párt volt a háború után,
amely e kérdést teljes egészében és kizá-
ról az állam érdekeinek a látószögéből
nézte.

Nem vettem volna részt ebben a vitá-
ban, ha nem láttam volna a „hazafiak-
nak” elképesztő segítségét, akik egymást
tulleitálták románságban, nemzetiség-
ben, hazafiságban. Ilyen ambíciók eltér-
ítik a vitát természetes keretéből, kiví-
szik az uccára hogy erőszakkal oldják
meg, hogy népszavazást rendezzenek a
nacionalista érzelmeiről és viselkedésről.

Az a forma, amelyben a nyilvánosság
előtt a nemzeti munka problémáit meg-
jelentették azt célozza, hogy a kisebbsé-
gekkel szembeni türelmetlenség áramla-
tát mélyítsék és újabb szociális zavaró-
kat okozzanak.

A nemzeti munka kérdése nem választ-
ható el az etnikai kisebbségek probléma-
jától. Ennek a két problémának a meg-
oldása, ha nem is azonos, de hasonló kell
hogy legyen. Az egyik a másikból folyik.
Nem lehetséges, hogy kulturális, politi-
kai és vallási kérdésekben a kisebbsé-
ket valamilyen elbánásban részesítsük,
míg akkor, amikor állami tisztviselőkként
való alkalmazások és az ország gazda-
sági életében való részvételükről van szó
más álláspontot foglaljunk el.

Sajnálatos, hogy sem a parlamenti vi-
táiban, sem a sajtóban nem emelték ki,
hogy négy millió tévő kisebbségünk van.
Ha a valóságot tisztosan és politikai
okokból nem hallgatták volna el, a vitá-
nak más lett volna a folyása és az aján-
lott megoldások is más természetűek let-
tek volna.

Nem kétséges, hogy a román elemnek
minden funkcióban és minden állami vál-
latában logikusan predominálnia kell.
Azt jelenti ez, hogy minden más nemze-
tiségi és vallási elem ellen üldözést
kezdünk és egyes totális állampolgárok
ellen harcolunk, akikkel szemben nem-
csak állami, hanem nemzetközi kötelezett
ségeink is vannak és ugy viselkedjük ve-
lük szemben, mint nyílt ellenségekkel
szemben?

Goga Oktavián erdélyi ember. Buda-
pesten is élt ahol bizonyos irodalmi és
politikai hírnevet szerzett látogatott.
Mindenesetre nem hiszünk, hogy ne is-
merko volna a híres „Huszadik Század”

Mihalache Clujon igyekszik közvetíteni a békét Maniu és Vaida között

Vasárnap délelőtt Lupu dr.-t ünnepélyesen visszafogadják a nemzeti parasztpártba

A visszalépés feltételei. A nemzeti parasztpárt is a restabilizáció alapján áll. Mihalache cluji tárgyalásai

Cluj, március 9. Ma reggel nyolc óra
25 perckor Clujra érkezett Ion Miha-
lache, a nemzeti parasztpárt elnöke. A
pályaudvaron dr. Emil Hatiegan, a
párt megyei szervezetének elnöke, dr.
Ionel Pop képviselő, Mihail Serban
volt kisebbségi miniszter, dr. Nemes,
dr. Adam Popa és a párt többi veze-
tői fogadták Mihalachet, akinek cluji
utja elsősorban a nemzeti parasztpárt
és a Lupu párt közötti fuzióval áll ósz-
szefüggesben. Mihalache az Astoriá-
ban szállt meg, ahol több megbeszélést
folytatott, majd 11 órakor felkereste
Vaida Sándort, akivel hosszasan tar-
tászkodott. A nemzeti parasztpárt el-
nöke ebédre is Vaida vendége volt.

A nemzeti parasztpárt vezérének
cluji tárgyalásai inkább formai jelle-
gűek, mert a Lupuféle parasztpárttal
kötött fuzió már befejezett tény. A
párt vezetősége Mihalache Clujra való
elutazása előtt hivatalos kommunikét
adott ki, a következő szöveggel:

Kommüniké a fuzióról
„A nemzeti parasztpárt vezetősége
és parlamentterjei vasárnap, március
11-én délelőtt 10 órakor a párt buer-
resti klubhelyiségében összeülnek, hogy
a dr. N. Lupu elnöktelé alatt álló pa-
rasztpárttal való kiegyeztetés kérdé-
sét véglegesen megoldják.”

A fuzió tehát már „res indicata”
volt Mihalache cluji utazása előtt. Vai-
da és Maniu már előzetesen hozzájá-
rultak Lupunak a pártba való vissza-
téréséhez, úgyhogy Mihalache a mai
megbeszélések során inkább arra szor-
ított, hogy informálja a volt mi-
nisterelnököket a megállapodás rész-
leteiről. Lupu visszatérésének előzmé-
nye a parlamenti szesszió megnyitá-
sai idejére vezethetők vissza. A nem-
zeti parasztpárt egyik markáns erdélyi
képviselője folytatta az előzetes meg-
beszéléseket a Lupu-frakció parlamen-
terjeivel. Ezek a megbeszélések egy-
két napon belül arra a megállapításra
vezettek, hogy mindkét csoport részé-
ről megvan a teljes hajlandóság az
egyesülésre és hogy különböző prog-
ramatikus különbségek nem választják
el egymástól a két pártot. Míg a nem-
zeti parasztpárt kormányon volt, Lu-
pu dr. főleg a lej stabilizációjának kér-
désében foglalt el ellenzéki álláspont-
ot a párt kormányával szemben.

Azóta ebben a kérdésben lényeges
változás történt. A nemzeti parasztpárt
jelenlegi programjának alapjait azon
kijelentések képezik, amelyeket Mi-

halache a Vaida-kormány idejében
Campulungban tett. Ezekben a kijelen-
tésekben Mihalache ugyancsak a res-
tabilizáció hívének jelentette ki magát
és így ebben a kérdésben ma már sem
egyik, sem másik csoport nem áll a
stabilizáció fenntartásának álláspont-
ján.

Osztokodás a pozíciókon
Nagyobb nehézségeket okozott a sze-
mélyi kérdések, valamint a pártban
lévő tisztségek elosztásának ügye. A
Vaida-frakció hívei nehezen felejtik el
Lupu dr.-nak azt az interpellációt,
amelyet a parasztpárti vezér Vaida
ministerelnöksége alatt a Skoda-ügy-
ben intézett a kormány ellen; ezt a
kérdést egyébként a fuziót nem jöszem-
mel néző liberális is igyekeztek kiak-
názni, azt írva a Viitorulban, hogy
Lupu a Skoda-interpelláció során éle-
sen támadta Boila Romulus profesz-
szort. Válaszképpen erre a Maniu-fra-
ció lapja, a Romania Noua kommüni-
két közöl, megállapítva, hogy Lupu az
interpelláció során meg sem említette
Boila professzor nevét, akinek semmi-
féle szerepe ebben az ügyben nem volt,
de ha meg is említette volna, ez nem
képezné akadályát a fuziónak.

Mihalache és Lupu között létrejött
megállapodás értelmében Lupu dr. a
párt első alelnöke lesz és hívei veszik
át a tagozatok elnökségét mindazok-
ban a megyékben, ahol a Lupu-frakció
a legutóbbi választásokon a nemzeti
parasztpártnál nagyobb szavazatszá-
mot ért el.

Formailag a két frakció között nem
fuzió történik, hanem Lupu dr. vissza-
lép a pártba, amelyet közel hét évvel
előtt, 1927 nyarán elhagyott, hogy
az akkori Ionel Bratianu-kormányban
részvegyen. Vasárnap délelőtt a nem-
zeti parasztpárt vezetősége és parla-
menterjei értekezletre ülnek össze,
majd 11 órakor a Lupupárt vezetősége
és parlamentterjei testületileg megje-
lennek a nemzeti parasztpárt központi
klubhelyiségében, ahol Mihalache fog-
ja üdvözölni őket. Az üdvözlésre Lupu
dr. válaszol, majd hivatalosan is prok-
lamálni fogják a két frakció egyesü-
lését.

Mihalache cluji tárgyalásai során
igyekezett ismét egyengetni a Maniu
és Vaida közötti meggyezés utait.
Csak a jövő fogja megmutatni, hogy
ezek a próbálkozások ezuttal sikerrel
végződtek-e.

szemináriumát, ahol az osztrák-magyar
monarchia legprogresszívabb férfjai: Já-
szó Oszkár, Szende Pál, Diner-Dénes, Sza-
bó Ervin, stb. tartottak előadásokat.

En is végiglapoztam ennek a folyóirat-
nak minden számát és megdöbbentem
ezeknek a harcosoknak rendkívüli éleslátá-
sán, akiknek az 1918-as események oly
drámai igazat adtak.

Akik a nemzeti munka kérdését sovi-
nizista és pártpolitikai szempontból tár-
gyalják, át kellene hogy nézzék ennek a
folyóiratnak a számaát, amelyből számos

problémát elsősorban azonban az etnikai
kisebbségek kérdését alaposan tanulmá-
nyozhatnák.

A nemzeti munka kérdését okosan kell
tárgyalni, hogy abban a pillanatban, ami
kor xenofobia és gyűlölet vezérel, eltér-
rünk az igazi megoldástól és akarattal
késleteltünk egy tisztulási folyamatot, a
melynek okvetlenül be kell következnie.

Várjuk, hogy a kérdést a megfelelő
keretben tegyék fel és lemondjanak vég-
re arról, hogy egymást hazafiasságban
tulleitálják.”

VILÁG TÜKRE

A Népszövetség „uri” és szegény tagjai

Genf, március hó.

A Népszövetséget gyakran hasonlít-
ják össze egy nagy nemzetközi klubbal,
amelyben a tagok találkozt adnak egy
másnak, beszélgetnek, kicsérelnek a napi
események fölött alkotott véleményük-
ket és alkalmilag üzleteket is kötnek
egymással. Azonban mégis van ma kü-
lönbség egy klub és a Népszövetség kö-
zött és pedig az, hogy míg a klubban
szinte elengedhetetlenül fontos, hogy
mindenki megfizesse tagdíját, addig a
Népszövetség tagdíjával a tagok jóré-
sze nagy hátralékban van. Ha egy kö-
zönséges klubban valaki nem fizet, ak-
kor udvarias felszólítást kap arra,
hogy nyújtson be kérvényt és kérije a
tagok névsorából való törlesztést. Genf-
ben azonban mindössze annyit történik,
hogy a késedelmes fizetők listára ke-
rülnek. A népszövetségi titkárság 1933-
ról szóló évi jelentése közli a hátralé-
kosok listáját, amely így fest:

Albánia	29.561 aranyfrank
Bolivia	910.794 „
Chile	443.809 „
Dominikánusok	„
szabad állama	24.932 „
Guatemala	84.022 „
Haiti	28.636 „
Columbia	43.408 „
Cuba	311.654 „
Líbia	35.012 „
Magyarország	64.173 „
Nicaragua	244.842 „
Panama	29.940 „
Paraguay	112.302 „
Peru	2.217.632 „
Salvador	30.002 „
Uruguay	292.700 „

A listán nem szerepel Románia. Ro-
mánia úgy látszik, pontosan fizeti ja-
rulékait és a hátralékokról szóló sta-
tistikák nyomán könnyebben érthető,
hogy miért van Titulescu-nak olyan
nagy beszülete Genfben. Hiába, azt,
aki rendszeren fizet, szívesen választják
elnöknek is minden tisztességes he-
lyen.

A felsorolt tizenhét országnak együtt
véve ötmillió aranyfrank tartozása
van. Ezzel azonban a lista nem teljes.
Kihagyták Kínát, mert többel tartoz-
zik, mint a többi ország együttvéve:
kilenemillió aranyfrankkal. Hosszu
tárgyalások folytak a tagdíjnak rész-
letekben való fizetésére, míg végül
megállapodtak, hogy évente 400 ezer
aranyfrankot fog fizetni a Mennyei
Birodalom. Az első részletet a
mult évben be lehetett inkasszálni. Ad-
ja isten, hogy Kína ebben az évben is
tudjon annyit fizetni.

Szinte mulatságos a tény, hogy a
listán éppen azok szerepelnek, akik
panaszokkal és elvárodásaikkal leg-
többet veszik igénybe a Népszövetség
munkáját. Kína a népszövetségi tagok
legrosszabb fizetője, mégis ő ennek a
„klub”-nak a kedvence. Hogy Kínát
kielégíthessék, Japán, amely a legiel-
kísmeretesebben teljesítette fizetési
kötelezettségeit, kénytelen volt elhagy-
ni a klubot. Kína továbbra is délgele-
tett gyermeke maradt a Népszövetség-
nek, amely rövidesen egészségügyi bí-
zottságot küld az ottani higiénikus ál-
lapotok tanulmányozására. Ha ez a bi-
zottság úgy fogja látni, hogy Kínának
szüksége van pénzbeli támogatásra,
akkor a Népszövetség minden körülmé-
nyek között segédkezet fog nyújtani
ennek a tagjának.

Magyarország is egyike a klub elé-

gedetlen tagjainak. Részt vesz minden vitában, követeléseket támaszt és problémákat ad fel a Népszövetségnek. Emellett azonban 64.173 aranyfrankkal tartozik. Paraguay és Bolivia állandó háborus veszedelemben él és valahányszor válságba kerülnek, azonnal a Népszövetséghez fordulnak. Ha azorban vége a háborus veszedelemnek, mind a két délamerikai állam elfelejti fizetési kötelezettségének teljesítését. Rövidesen bizonyára Kubára is sor kerül. Ez az állam is háborus konfliktusok előtt áll, hallani fogjuk nagy bajait, azt azonban nem fogjuk hallani, hogy megfizette volna tagsági hátralékait.

Es még valami. A genfi „klubban” vannak olyan hanyag fizetők is, akik nemcsak, hogy ugyanolyan előjogokban részesülnek, mint a jó fizetők, hanem még tiszteletbeli állásokat is kapnak. A legnagyobb meglepetés, ami a Népszövetség tagját érheti, az, hogy kinevezik tanácsnagnak. A népszövetségi tanács tudniillik a Népszövetség végrehajtószerve. A tanács vezeti a Népszövetség munkáját és ügyel a paktumok végrehajtására, továbbá arra, hogy a szabályok pontosan és lelkiismeretesen betartassanak. A „szent tanács” tagjai között három olyan állam van, amelyek a hátralékosok listáján is tekintélyes összeggel szerepelnek: Kína, Guatemala és Panama. Mind a három megsértette a velük kötött népszövetségi szerződés 6-ik pontját, amely így szól: „A Népszövetség költségeit a tagok fedezik és pedig a világposta egyesület nemzetközi irodája által megállapított arányban.” Ennek ellenére is, amint látszik, a három említett ország tagja a tanácsnak. Milyen jövedelmezteliek ezek a Népszövetség többi tagjaitól, hogy a megállapodások pontjait teljesítsék? Hogyan tudják garantálni a klub törvényeinek megtartását, ha ők maguk példát adnak a törvénszegésre?

Javaslat történt a klub-törvényeknek olyan irányu megváltoztatására, hogy az a tag, aki nem fizette ki járulékait, ne vehessen részt a népszövetségi tanácsban. Ez a logika és tisztesség minimuma. Mert ha ez nem történik meg, akkor nyugodtan ki lehetne írni a klub ajtaja fölé a sorokat: „Minél kevésbé fizetik a t. tagok díjait, annál nagyobb lesz a becsületük.” S. L.

ארטה. יידישע צענטראלקאאנצלייא פיר זיבענברגען אונד אנגעשלאסטענען קאמיטאטע.

217-934 ברעה.

אוהדה להסיר מכשול!

וויא וויר ערפאררען האבען אייניגע צוקקער פארבריקען אונטער אויפזיכט פאן אונברופענען אונד אונפערלעסטליכען פערזאנען צוקקער של סטע ערצייגען לאסטען, דען ויא אין פערקעהר בר גענען וואללען. וויר מאכען דאהר אונזערע גלויבענסגעטאסטען. דיא אויף כשרוה געוויכט לעגען היעמיט איינדרייגליכט אויפמערקזאם. דאס לויט בעשלוסט דער רבנים הגאונים פאם יאהרע הר"פ- אויסשליעסליך דער אונטער שטרענגסטער אויפ- זיכט אונזערער צענטראלקאאנצלייא ערצייגעט צוק- קער געברויכט ווערדען דארף. יעדער אנדערער אבער געטארט אים.

וויר מאכען דאהר בעקאנט, דאס היער אויסשליעסליך נור אין דער צוקקערפארבריק דאס רמאן צוקקער של סטע אונטער אונזערער אויפזיכט ווארדען אונד נור דיעזער געברויכט ווערדען דארף. דער- יעניגע קויפמאן אבער, דער אנדערער צוקקער של סטע אין פערקעהר ברינגט, איז דעמאך אייך פיר דען פערקויף אנדערער קאנאוס-ארטיקל של סטע אונפערלעסליך.

קלויז, חמשה עשר בשבט תרצ"ד.

בן ציון וועסל פרעזעט

A liberális többség elégedetlen a kormány szűkmarku konverziós javaslatával

Mit ígér a kormányjavaslat és mit kér a parlamenti többség

Bucaresti, március 9. (Az Uj Kelet tud.) A konverziós törvényjavaslat előkészítésére delegált bizottság elkészült munkájával. A törvénytervezetet tegnap bemutatták a kormány tagjainak. Hivatalos körök egyelőre igyekeznek titokban tartani a tervezet tartalmát. A kiszivárgott hírek szerint a javaslat nyolevan szakaszból áll és jelenlegi megfogalmazásában nem lesz alkalmas arra, hogy a parlamenti többség igényeit kielégítse. A kormány, úgy hirdik, hajlandó a javaslat fölött széleskörű vitát elfogadni. Az illetékes parlamenti bizottság előtt, de szeretné, ha a plénum előtti vita minél rövidebb és minél gyorsabb tempójú volna. Eppen ezért, ha a többségi képviselőknek is eszébe jutna felszólalni a javaslat ellen, a kormány fel fogja vetni a bíralmi kérdést.

Az eddig kiszivárgott hírek szerint a törvényjavaslat elkészítésénél a kormány nem vette figyelembe a kérdés politikai és szociális vonatkozásait s a tervezet 80 szakaszának elkészítésénél inkább gazdasági, jogi és pénzügyi megfontolások játszottak szerepet. Csak az utolsó pillanatban történtek a javaslaton apróbb módosítások, ami-

kor a bizottság egyes tagjai rájöttek arra, hogy a konverzióknak a bizottság által javasolt formája halálos csapást jelentene a kérdésre. Kezdetben a faliusi tartozások konverzióját illetően különböző kategóriákba osztották be az adósoknak a vagyoni helyzetét, akik nem fizetnek, nem törlesztenek semmit tartozásaikból, bár anyagi helyzetük ezt szemmel láthatóan megengedné.

Ezt a tervet hamarosan elejtették, különösképpen, mert a kormány is meggyőződést szerzett arról, hogy minden ilyen intézkedés csak lelassítja az eljárást ebben a tengeri kigyóvá dagadt kérdésben és éppen ezért nehéz lesz hozzá a többségi képviselők hozzájárulását megszerezni. A liberális többségiek az összes tartozásokat arányosan és radikálisan akarják csökkenteni. Ami a városi tartozásokat illeti, a törvénytervezet továbbra is csak a háztulajdonosok adósságait helyezi védelem alá. A liberális többség ezzel az intézkedéssel nincs megelégedve. A képviselők széleskörű konverziót és végleges megoldást kérnek. Eppen ezért a javaslat előreláthatólag élénk vita tárgyát fogja képezni.

Csak **22.-** a nagy tubus
Lei 22.- a nagy tubus
NIVEA fogpaszta
 Enyhe, könnyen habzik, ize csodálatosan kellemes.

Titulescu Moszkvában fogja nyelbe-ütni a kisantant és a Szovjet közötti megegyezést

Április elsején utazik Moszkvába a külügyminiszter

Prága, március 9. Hivatalos körökből származó információk szerint az orosz-ceshészlovák tárgyalások a jövő hét folyamán meg fognak kezdődni.

A kereskedelmi szerződés kötésére irányuló tárgyalásokkal egy időben folytatni fogják a szovjet de jure elismerésének előkészítését. Ennek érdekében közvetlen tárgyalásokat vettek tervbe, amelyeket

Titulescu és Litvinov folytatnának.

Prágában úgy tudják, hogy Titulescu kitérdig betegsége gátolt, április elején el fog utazni Moszkvába s azután rövidesen létrejön az egyezmény a kisantant és a szovjet között is.

Valószínű, hogy a diplomáciai viszony felvétele nem fogják kötni semmi külön megegyezéshez.

Hogyan akarja megoldani az osztrák kormány a zsidókérdést

Az ausztriai népszámlálás és a zsidók

Bécs, március 9. Nehezen lehet tiszta képet alkotni arról, hogy tulajdonképpen mit is akar az osztrák kormány a zsidókérel. Dollfuss több ízben kijelentette, hogy kormánya nem antiszemita és a zsidókérdést igazságosan akarja megoldani. Mások viszont úgy állítják be a kérdést hogy a zsidókérdés nemzeti szocialista megoldásáról nem lehet szó Ausz-

triában, bizonyos korlátozásokra azonban szükség van. De hogy mit értenek a nem „nemzeti szocialista” megoldás alatt, erre még senki sem adott világos feleletet. Az Österreichischer Beobachter című nemzeti szocialista lap legutóbbi számában a következőket írja a zsidókérdésről és a kormány intencióiról: „A kormányhoz közelálló körökben moz-

27 LEI a világirodalom legjava!

- Sinclair Lewis: Szegény lány pénz keres. (A Nobel-díjas író „The Job” címen megjelent világhírű regénye.)
- Carlisle H. G.: Vér a véreből (Az anyai szeretet legesodálatosabb apotézise.)
- Feuchtwanger Lion: A zsidó háboru. (2 kötet). (Az utóbbi évek legangyobb könyvsikere.)
- Traven B.: Aranyások (A „Halálhajú” szerzője megint lázba ejt.)
- Roesmann Matvei: Fischbein élni akar.
- Trenker Louis: A hegyek hőse.
- Minden kötet kapható egészvászonkötésben is 57 lejért

LEPAGE-nál Cluj
 Kérjen jegyzéket

galom indult meg, mely gyakorlati megoldást keres a zsidókérdésre. Ertesületeink szerint a mértékadó személyiségek nem gondolnak arra, hogy a németországhoz hasonló intézkedéseket fogantatosítsanak, de utakat és eszközöket keresnek arra, hogy kiküszöböljék a zsidók túlsúlyát Ausztria vezető pozíciójából. A zsidókérdés új szabályozása a gazdasági és a közéleti újjáépítésével párhuzamosan fog történni.”

A zsidó sajtó megállapítja, hogy ez a jelentés ellentétben áll mindazon nyilatkozatokkal, melyek eddig a kormány hivatalos reprezentánsai részéről elhangzottak. Ez a jelentés — írják a zsidó lapok — csak Czermák keresztényszocialista vezető köréből származhat. Czermák álláspontja ismeretes, a kormány azonban még nem nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy azonosítja-e magát ezzel az állásponttal vagy sem.

A kormány jövőbeni politikájára előreláthatólag nagy kihatással lesz a március 22-re kitűzött általános népszámlálás. Politikai körökben úgy vélik, hogy a népszámlálás után fogja konkretizálni a kormány a zsidókérdésre vonatkozó álláspontját és elgondolásait. Mindenesetre érdekes, hogy az 1923. évi népszámlálással ellentétben ez alkalommal nem fogják megkérdezni a faji és népi hovatartozást. Ehelyett az anyanyelvet vették fel a kérdőívre, megjegyezvén azonban, hogy ezalatt nemcsak a nyelvet, hanem annak kulturkört is értik, amelyhez a kértzett hozzátartozónak érzi magát, de csak egy nyelvet lehet feltüntetni.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a nemzeti és a nyelvi hovatartozás kérdése hosszas vita tárgyát képezte a minisztertanácsban. A kormány egyes tagjai amellett voltak, hogy a faji hovatartozást vegyék fel újra a kérdőívekre, mások viszont elegendőnek tartották volna a népi hovatartozást, ezt azonban a német nemzeti irányzatú kormányférfiak több szempontból elleneztek. Ezek ugyanis már régóta a faji álláspontra helyezkednek és ebből a szempontból elvetik az egyéni önrendelkezési jogát a népi hovatartozás tekintetében. Eszerint a zsidóknak nincs joguk a németiséghez tartozóknak vallani magukat, még akkor sem, ha teljesen asszimilálódtak is. A kormány többsége azonban nem fogadta el ezt a szélsőséges nemzeti felfogást, de mert nem sikerült egységes álláspontra jutni ebben a kérdésben, a nyelvi korlátozás mellett maradtak, ami áthidalta az ellentéteket.

Sovi konk a kor

A liberális

A „félmin

Bucaresti, március 9. Lámentnek bonvivá gódott már a par hogy a nagy szin lesz olyan szinm fordulatokat oly lendülettel hidalj könnyed és szugg a liberális kormat bözik a többi, has szektől és pedis hogy körülbelül mint más normá Viktornak hívják titikust, aki, hogy latoknál maradjon Schmidt József, d ércesebben és hatig az ülésteremb bécsi énekesé.

Néhány nappal először szólalt fel a latok felosztása ki lamandi orosz a belügyminiszter magóg eszközeibe ban bänik, mint a szolt és meggonde erőten és hatásta visszaverni a vér patetiküs lobogás Inculclet halkszavu gyott fedetlenül a várfalán és már- nyepotott, hogy a csoport a nagy hengereli.

De ekkor felálló végén szerényen ter, a gyermekna merész, érces hat az ellenzék dühös tesen tönkreverte. Másnap a sajtó lamandi parlamen ban még csak a nap mulya a parl sze hordó szónoki zében szembealk göliátokkal. Az e félelmetes szónoki kezű Ionian, a Argetoianu és rég költő és volt bel lamandi szónoki nyos tudatában el mat.

Azóta, ha ő ott il ban, a liberális sz Akkor nem lesz ba ayugodtan tapsolha tan sütkérezhetik e kában. Mert lamand tehetséges, mint a „nagy” Ionian is el szónoki organumán érteke van aziránt dzsungeljében, ame megtalálja mindig dokumentumokat, h rikázik, ez a replika villámgyors, de mé ket ejt.

A mi a szó A kormányban miniszterelnök szá De a kormány fej Messziről elkerüli talán összesen két

Elismerten elsórangú munkát szolid áron készít **Roth cipész** Cluj, Memorandului 9. Vidéki megrendelésnél mértéknek egy használt cipő beküldése elegendő

Soviniszta jelszavakban konkurrál a parlamentben a kormány az ellenzékkel

A liberálisok Dávidja legyőzi az ellenzék összes Góliátjait. A „demokrata” Iorga

A „félminiszter” mint a többség bonvivánja

Bucuresti, március 9. A liberális parlamentnek bonvivánja van. Eleinte aggodott már a parlament státiisztéria, hogy a nagy színjátékok idején nem lesz olyan színművésze, aki a drámai fordulatokat olyan könnyen szónoki lendülettel hidalja át, mint amilyen könnyed és szuggesztív a bonviván. De a liberális kormány bonvivánja különbözők a többi, hasonló zszerű művészeketől és pedig elsősorban abban, hogy körülbelül félakkora magasságu, mint más normális ember. *Iamandi* Viktornek hívják ezt a nagyszerű portitkust, aki, hogy a művészeti hasonlatoknál maradjunk, alacsonyabb, mint Schmidt József, de hangja talán még erősebben és hatalmasabban zeng végig az ülésteremben, mint a népszerű bécsi énekesé.

Iamandi párbaja Gogával

Néhány nappal ezelőtt, amikor Goga először szólalt fel a szélsőséges alakulatok feloszlatása tárgyában, mutatta ki Iamandi oroszánkörméit. Inceletz, a belügyminiszter, aki néptribünök de magóg eszközeivel sokkal otthonosabban bánt, mint a parlamenti élet esiszolt és megmondott érveivel, néhány erőtlén és hatástalan szóval próbálta visszaverni a vérmes költő-politikus patetikus lobogással emondott vádjait. Inceletz halkszavusága nagy lörest hargyott fedetlenül a többség érzékeny várfalán és már-már az a veszély feyegedetett, hogy a parányi jobboldali csoport a nagy kormánytöbbséget lehengerele.

De ekkor felállott a miniszteri pad végén szerényen meghúzódó félminiszter, a gyermeknagyságu Iamandi és merész, érces hangon, mely átsüvített az ellenzék dühös zajongásain, tökéletesen tönkreverte Gogát.

Másnap a sajtó lelkesen számolt be Iamandi parlamenti sikeréről. Ez azon ban még csak a kezdet volt. Alig két nap múlva a parlament Dávidja meszszé hordó szónoki parittájával a kezében szembetalálkozott az ellenzék góliátokkal. Az ellenzék góliátjai, a félelmetes szónoki képességgel rendelkező Iunian, a kíméletlen és fanyar Argetoianu és régi ismerősünk, a volt költő és volt belügyminiszter: Goga. Iamandi szónoki biztonságának főlényes tudatában elintézte mind a hármat.

Azóta, ha ő ott ül a miniszteri padosorban, a liberális szívek megnyugodnak. Akkor nem lesz baj, akkor a státiisztéria nyugodtan tapsolhat és üvöltöhet, nyugodtan sütkérezhetik a nagy szónok árnyékában. Mert Iamandi nemcsak ragyogóan tehetséges, mint ahogyan ezt róla a „nagy” Iunian is elismerte, de nagyszerű szónoki organumán kívül rendkívül éles érzéke van aziránt, hogy a mai politika deszangeljében, amelyet tökéletesen ismer, megtalálja mindig a legjobb érveket és dokumentumokat, ha a támadásokra reprimfázik, ez a replika nemcsak könnyed és villámgyors, de mélyreható és fájó sebet ejt.

A miniszterelnök elkerüli a szószéket

A kormányban kivüle csak Tatarescu miniszterelnök számít nagy szónoknak. De a kormány feje nem ereszkedik le. Messziről elkerüli a parlamentet. Eddig talán összesen kétszer, vagy háromszor

jelent meg a képviselőházban, beszélni pedig egyetlen egyszer sem beszélt. Úgy látszik, hogy a miniszterelnök ezzel a metódussal nimbust akar teremteni maga körül, nem akarja elhasználni magát értéktelen parlamenti vitákban. Még a válaszfelirati vitát sem ő fejezte be, mint ahogy az a parlamentben szokás. A párt vezérek nyilatkozataira és beszédeire a kormány két szürke tagja: Lepadatu és Nistor választak. Előbbi a szenátusban, utóbbi a képviselőházban. Nistor, bucovinai miniszter, aki egyébként a kisebb-ségi tárcsa fölött is diszponál, olvasta a beszédet, de még így is nehézkes volt. Az ellenzék tüntetően távolmaradt, sőt még a többség is csak gyér számban jelent

meg a kormánynyilatkozat felolvasásánál, amely nagyon nehézkesen ment.

A kormány legalább olyan nacionalista, mint az ellenzék pártok

Holott ez a válasz föltöbb kedvező volt a jobboldali atmoszférától megfertőzött ellenzék képviselők számára. Tulajdonképpen az volt a velege, hogy a kormány arculata igen is azt a nacionalista atmoszférát és hangulatot tükrözi vissza, olyan faji érdekeket szem előtt tartó programot kíván keresztülvinni, amely a mai nemzeti megújodást igazolja. A kormánynyilatkozat tulajdonképpen Cuzának, Catuneanunak és Gogának adott válasz volt, melyben Nistor bizonygatni igyekezett, hogy a kormány legalább olyan nacionalista, mint az ellenzék vezérei.

Az atmoszféra a parlamentben sajnos annyira elmérgesedett, hogy a kérdés körül elpuffogatott frázisok nem is látszóttak újjaknak. Eggedül Iorga tartotta érdemesnek felszólalni. A volt miniszterelnök, aki az ő idejében még Cuzával esőköfözött, váratlanul demokrata lett. Az az, hogy... Hol maradt Iunian, Argetoianu, Goga? És hol maradt Iamandi? ... Tehát Iorga nem lett demokrata. Csak valamivel demokratább, mint a többi. (h. e.)

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!...

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ulőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főtájás • Hüléses megbetegedés esetén

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhol dicsérnk is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal** oldia a hagsyava és így a baj közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezz más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind

Togal-t szednek most! **Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszeres rakban és drogeriákban. Lei 52. A Togal-t a svájci készítmény!

Bebalzsamozták és teljes katonai pompával szállítják el Olaszországba a Santoni áldozatait

Mussolini személyesen érdeklődött a constantai hajókatasztrófa okai iránt

Bucuresti, március 9. Az olasz kormány intézkedéseinek megfelelően a hajótörést szenvedett Santoni áldozatait nem Constantában temetik el, hanem elszállítják őket hazájukba. Tegnap délután a constantai temető halottasházába szállították a közégi kórházban és a kikötőváros egyik szanatóriumában fekvatalozott halottakat. Ma délelőtt dr. Radulian törvényészi orvos és dr. Teodorescu, községi kórház sebésze bebalzsamozták a holttesteket, majd tengerészuniformist öltöttek reájuk és cinkkoporsóba helyezték őket.

Rómába szállítják a szerencsétlenül járt olasz tengerészeket ...

Az olasz kormány utasításainak megfelelően a szerencsétlenül járt tengerészek földi maradványait Rómába szállítják. A koporsók elszállítása teljes katonai pompával, a bucaresti olasz követ és a bucaresti olasz kolónia küldöttségének részvétele mellett fog végbemenni. A ment a halottasházról indul el a kikötő

felé. Holnap érkezik a constantai kikötőre a Ginette olasz gőzös, amely hazájukba szállítja a tragikusvégu tengerésze

A gőzös a **Scopino és Monta** hajó-társaság tulajdonai képezi, ugyanazon társaság tehát, amely a Santoni föjött is rendelkezett. A koporsóknak a hajóra való szállítása után a fedélzeten istentisztelet lesz, majd szombat délután a Ginette utnak indul és magával viszi az életben maradt tengerészeket is.

A nyolc életben maradt matróz

A katasztrófát az a tizenegy tengerész élte át, aki a hajó kettétörése után a Santoni egyik részének fedélzetén várta a menekülést. Mint emlékeztetés, a katasztrófa után a legénység úgy határozott, hogy a minden pillanatban az elsüllyedés veszedelemével küzdő hajó egyetlen mentő esőnkáján a fiatalok próbálják életüket menteni. Tizenhat tengerész szállt a mentőcsónakba, amely azonban csak alig ötven métert haladhatott, felborult és tizennégyen részint a hullámok között lettek haláлуkat, részint pedig odapusztul

A közkedvelt, arany-sárgára füstölt

KALLA

óriás-bücklingek

1 darab krbl. 300 gramm, mából kezdve ismét mindenütt kaphatók.

Utasítson vissza érték telen utánzatokat!

tak a fagytól és a kimerüléstől, miután nyolcszáz métert sikerült jrtózatos erőiesztések után átuszniok és parthoz érniök. A Ginette a következő nyolc tengerész vizsl magával az életben maradtotak közül: Carlo de Galathea parancsnok, Capponi Nicolo és Paccalzo tisztek. Giovanni Scopinici és Gugnaz Giuseppe gépészek, Gattuzzo Michele fűtő, Angelo Ofredo és Baroni tengerészek. Őt másik tengerész a constantai kórházban várja állapotának jobbrafordulását. Giuseppe Bertacci tengerészen letargia vett erőt, az ő állapota reménytelen.

Mussolini személyesen érdeklődött a katasztrófáról

Benito Mussolini személyesen érdeklődött az okok miatt, amelyek a Santoni katasztrófáját előidézték. A olasz miniszterelnök táviratilag kért felvilágosítást a constantai olasz konzulátustól. Ma este megérkezett Constantába Ugo di Sola bucaresti olasz követ, hogy részt vegyen a gyászszertartáson. A tenger partján két határőrököl és tengerészeköl összeköltött őrzjárat állt. A két holttestet keresik, amelyeket még nem dobott partra a tenger.

Megindult a vizsgálat a katasztrófa okainak kiderítésére

A constantai temető halottasházában a szerencsétlenség kilenc áldozata nyugszik egymás mellett felsorakoztatva a halottasház nagytermében. Bajtársaik virágokkal arasztották el a halottakat, amelyek között szerepel Missigo Antonio legénységi parancsnok és Miljitti Ernesto, a Santoni távirásza is. Hiányzanak Gerio Erminio matróz és Giovanotto Loi pikoló holttestei. Az utóbbi a szerencsétlenség pillanatában megőrült és a vízbe vetette magát.

A kettészakadt Santoni megmaradt részeit, amelyeket már semmire sem lehet használni, ócskavasként fogják eladni. A hajó parancsnoka táviratilag közölte az életben maradtok hozzátartozóival meg menekülésük hírét.

Popescu tengernagy, a constantai kikötő parancsnoka, ma délután kihallgatta az életben maradtokat annak pontos megállapítása érdekében, hogy mi idézte tulajdonképpen elő a katasztrófát. Ugyan csak folyik a vizsgálat annak megállapítása érdekében, hogy a mentőcsónak utasai miért pusztultak a vízbe.

Megbízható Sel-Peszach cukor

az idén az orth. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „Danubiana” romani cukorgyárban lett előállítva.

Cime: „Danubiana” Fabrica de Zahar Bucuresti, I. Str. Caimatei Nr. 5. Az orth. Rabbikollégium döntése szerint csak olyan cukrot szabad a Peszach ünnepre forgalomba hozni, mely az orth. központ felügyelete alatt készült. Azon kereskedő tehát, aki más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintetben megbízhatóságát és tilos töle bármely peszach-árut beszerezni.

Az Orth. Központi Iroda

— 20.000 aláírást gyűjtöttek a revizionisták petíciójukra. Bécsből jelentik: A revizionista unio széleskörű propagandát fejt ki a bécsi zsidóság körében a petíció akció érdekében. Eddig mintegy 20 ezer aláírást gyűjtöttek össze. A napokban a vidéki városokra is kiterjesztik az aláírás gyűjtést.

odalom

lány pénz keres. „The Job” címen regénye.)
emből (Az anyai szabb apotézise. zsidó háboru. (2 évek legangyobb
(A „Halálhajú” ba ejt.)
schbein élni akar. ek hóse.
egészségvesztes. ejért

E-nál Cluj

gyakorlati megérdre. Ertesüle- adó személyiségek hogy a németország- éseket fogantatos- zközöket keresnek ljék a zsidók tul- tö pozicióból. A zása a gazdasági vel párhuzamosan

lapítja, hogy ez a mindazon nyilat- dig a kormány hí- részéről elhangzó rják a zsidó lapok resztényszocialista- nat. Czermák állás- kormány azonban arra vonatkozólag- gát ezzel az állás-

politikájára előre- assal lesz a már- talános népszámlé- úgy vélik, hogy a re konkretizálni a re vonatkozó állás- ait. Mindenestre évi népszámlálás- lommal nem fogják népi hovatarozást. felvetették fel a vén azonban, hogy met, hanem anna- amelyhez a kérde- rzi magát, de csak intetni.

da értesülése sze- nyelvi hovatarozás tárgyát képezte a a kormány egyes hogy a faji hova- rja a kérdőívekre endőnek tartották zást, ezt azonban a atu kormányférfiak bezték. Ezek ugyan- álláspontra helywa- mpontból elvetik az jogát a népi hova- Eszerint a zsidók- metséghez tartozók- még akkor sem, ha ak is. A kormány fogadta el ezt a felfogást, de mert a álláspontra jutni nyelvi korlátozás áthidalta az ellen-

értéknek egy legendó

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SPORT

A Hakoah hetedik a bécsi ranglistán

Bécsből jelentik: A profibajnokság vasárnapi fordulóján, mint ismeretes, a Hakoah 2:0 arányban győzött a Donau ellen és ezzel a ranglista hetedik helyére került. A sorrend egyébként a következő:

1. Rapid 23 ponttal, 2. Admira 22, 3. Austria 16, 4. Vienna 15, 5. FAC 14, 6. WSC 13, 7. Hakoah 13 (rosszabb gólaránnyal), 8. Wien 11, 9. Donau 11, 10. Wacker 10, 11. WAC 10, 12. Libertas 10 ponttal.

Igy néznek ki a külföldi turák!

Bucuresti, március 9. A bucaresti CFR bejelentésére a román futballszövetség táviratilag értesítette a francia szövetséget, hogy Imreytől a turák kötelesek jogát megvonja. A CFR ugyanis előadta, hogy franciaországi turáját is Imrey költötte be, aki jelenleg a magyar és román csapatok majdnem kizárólagos menedzsere Franciaországban és a megállapodás szerint az első meccstől kezdődően napi 900 frankos fizetési kötelezettséget vállalt a CFR-el szemben, amiért a csapatot ott és akkor játszathatta, ahol ő akarta. Imrey azzal az indoklással, hogy a turára erősen ráfizetett, körülbelül 8000 frankkal maradt adósa a vasutasoknak.

Érdekes volna tudni, hogy a 8000 frankon kívül mennyit fizetett rá maga a CFR erre a turára!

A montekarlói nemzetközi teniszverseny döntő eredményei: Butler-Cup (férfi-páros): Menzel, Hecht eszéhsz. — Brugnon, Lesueur francia 6:3, 2:6, 6:4, 6:2. Nemzetközi férfi egyes: Austin angol — Stefan olasz 6:1, 8:6, 6:4. Beaumont-Cup (női páros): Thomas Yorke angol — Ryan, Andrus amer. 2:6, 6:4, 6:3.

Csikágóban Vines 8:6, 6:4, 6:2 arányban győzött Cochet, Tifden 6:2, 4:6, 6:2, 6:2 arányban Plaa ellen.

Ho'landia — Belgium világbajnoki selejtező mérkőzés lesz vasárnap Brüsszelben.

Zsidó sportegyesületben csak zsidó sportoló szerepeljen

Lapunk egyik legutóbbi számában fenti címmel cikket írtunk, amelyre ma a következő levelet kaptuk:

Az Uj Kelet tekintetes Szerkesztőségének Cluj

Nb. lapjuk március 3-i számában a sportrovat hasábjain egy cikk jelent meg, amely a Makkabi és az aradi Hakoah, illetve annak enőke közötti kapcsolattal foglalkozik.

Nagyon kérjük, méltóztatassanak e cikkre vonatkozó megjegyzéseinket az igazság és a béke érdekében nb. lapjuknak fent idézett rovatában közölni.

1. Nem tartjuk célszerűnek, hogy viszonyaink között bármelyik zsidó sportegyesület intern zsidó sportügyeket a nagy nyilvánosság előtt tárgyaljon.

2. A Makkabi megszervezése oly fontos, hogy háttérbe kell szorulnia minden egyéni, vagy személyi ambícióinak.

3. Dr. Salamon urat az erdélyi zsidó sportegyesületek választották meg Brassóban a Makkabi elnökének. Ha ezen a választáson a Haggibbor nem is volt jelen, nem tartjuk konstruktív ténykedésnek, hogy utólag bármilyen elvi álláspontra is hivatkozva, dr. Salamon ur személye és ezen keresztül a Makkabi szervezési lehetősége, valamint az annyira szükséges zsidó sportbete megtámogatásuk.

4. Véleményünk szerint pár százalékos felekezeti differencia, — amely a legtöbb sportegyesületben meg van, nem lehet ok ilyen delikát kérdések nyilvános pertraktálására. Teljesen ismerjük ebben a kérdésben egymás véleményét, és azt hisszük hogy egyet is értünk.

5. Az aradi Hakoah a Zs. N. Sz. helyi csoportjának patronátusa és felügyelete alatt működik, szelleméről, valamint működési irányáról a Zs. N. Sz. teljesen informálva van és azt helyesli.

6. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Haggibbornak is elsősorban a Makkabi megszervezése a fontos, nem pedig holmi hín vizsályok szítása és éppen ebben a meggyőződésben reméljük, hogy a gyakorlatban nem fogja követni a cikk éles tenőriját, hanem mindent elkövet a maga részéről is a zsidó sport békés és együttes fellendítésére.

7. Kérjük az összes erdélyi zsidó sportegyesületeket, hogy e kérdést higgadt szempontból és elsősorban a sportterköles

és az egyetemes zsidó érdekek szemüvegén át bírálják el, és ne engedjék a Makkabi némes gondolatát mindgyárt a startnál. Lényegében másodrendű kérdések elsősorban tolásával elbukni.

A Zsidó Nemzeti Szövetség aradi helyicsoportja

Sporthirek

A miskolci Attila március 25-én Oradeán játszik.

Remmer, a NAC edzője véglegesen megvált a zöld-fehérektől és Budapestre távozott. Itt írjuk meg, hogy az oradeai Törökvs Kubicek, volt NAC játékos személyében edzőt szerződötetett.

A jugoszláv-román világbajnoki selejtező mérkőzésre a jugoszláv szövetség 1000 jegyet rezerváltatott különvonattal érkező kirándulói részére. A szövetség egyébként egy Szabadka—Bucuresti városközi mérkőzésre tett ajánlatot. A mérkőzés ügyében — mely Bucurestiben lenne — folynak a tárgyalások.

Az Universitatea—Venus mérkőzésnek Bucurestiben való lejátszása ügyében még nem történt döntés. Bucuresti jelentés szerint a Venus 80 ezer lejt ígért a pályaválasztási jog feladásáért az Universitateának. A Brasoviával már meg egyezett a Venus, mely 25.000 lejért Bucurestiben játssza nemzeti bajnoki mérkőzését.

KÖZGAZDASÁG

Hat nagybank kapja csak meg a szabad devizaeladás jogát

Bucuresti, március 9. Megírta az Uj Kelet, hogy az új deviza kereskedelmi törvény 16-án lép életbe.

Az új törvény lényeges módosítása egyedül az, hogy a Banca Nationala nem fog devizakereskedelmi kérelmeket elfogadni másképpen, mint a nagybankokon keresztül.

A nagybankoknak ugyan mostanáig is joguk volt ügyfeleik deviza kérelmeit a Jegybankhoz juttatni, de a múltban a devizakereskedők legnagyobb része egyenesen a Banca Nationalához juttatta el deviza kérelmeit.

Március 16-tól a Banca Nationala egyáltalán nem fog a deviza kereskedők rendelkezésére állni és a deviza kereskedők kérelmeiket csak a nagybankokon keresztül juttathatják el a Jegybankhoz.

A devizavásárlások joga a jövőben is a jelenlegi törvény által megállapított ban-

koké lesz és ebben a kérdésben az új törvény semmit sem módosít.

A kormány tehát próbaidőre hat banknak meg adja az egyenes deviza vásárlás és továbbadás jogát.

A Banca Româneasca, a Banca Comerciala Română, a Bank of England, a Banca Romcomit, a Banca de Credit és a Societate Bancaranak, jogában lesz a próbaidőben egyenesen uton kielégíteni devizakérelmeiket, míg a többi bankok csak a Banca Nationalától nekik kiutalt devizával dolgozhatnak.

Az ország többi bankjai elhatározták, hogy erőlyesen tiltakoznak a Banca Nationala új deviza kereskedelmi rendszere ellen, mely semmi előnyt nem biztosít a magán bankok számára és az egész deviza kereskedelmi jogot a hat nagybank monopóliumába adja.

Besa mérnök a cluji Kereskedelmi és Iparkamara elnöke nyilatkozik az Ipartestület részéről a kamarát ért támadásról

Cluj, március 9. Az ipartestület előjárósága nyilatkozatot közölt lapunkban, melyben éleshangon támadja a kereskedelmi és iparkamarát, kijelentve, hogy a kamara nem védte az adózási törvényjavaslat beküldésénél a kisiparosok érdekeit.

A nyilatkozat szerint az ipartestület kérte, hogy a kisiparosokat mentesít-

sék a forgalmi és fényüzési adó alól, az iparszakmák delegátusainak legyen szavazati joga az adókievítő és a fellebezési bizottságokban és a kézműiparosoknak ne kelljen kereskedelmi könyvelést folytatniuk.

Az ipartestület kommunikéje szerint a kamara ellenkező álláspontot képviselt és a kisiparosok kérésével ellenke-

ző javaslatot küldött be a minisztériumnak.

A kérdéshez az Uj Kelet — szakmai dolgokról lévén szó, a maga részéről nem szól hozzá, de a kérdés két oldali megvilágítása kedvéért felkértük Besa Eugen mérnököt, a kamara elnökét, hogy közölje a kamara részéről mi az álláspont ez ügyben. Besa elnök a következőket mondotta:

„Annakidején lejött a mi kamaránkhoz is a kormányának az a terve, hogy az összes adónemeket mérsékelni fogják.

Kamaránk határozathozatal előtt annakidején átirattal fordult az összes kereskedelmi és ipari intézményekhez és kérte ezeknek véleményezését az adó leszállítás ügyében, hogy a kamara azután összegezve a befutott kérelmeket, konkrét javaslatlal fordulhasson a kormányhoz.

A befutott javaslatok kérdésében kamaránk értekezletet hívott össze, ahol el kellett dönteni, hogy melyik javaslat helyes és melyik befutott javaslatot vetik el.

A cluji ipartestület képviselői ezen a gyűlésen egyáltalán nem jelentek meg, úgyhogy az általuk beküldött javaslat tárgyalásra sem kerülhetett.

Utólag azután saját mulasztásukért mégis a kamarát vádolták és a kamarát akarták felelőssé tenni azért, mert a beküldött törvényjavaslat ellenkező pontokat képviselt a kisiparosok érdekeivel.

A kamarát azonban az adójavaslat lekiismeretes tárgyalásában és az összes tényezők érdekeinek szem előtti trtásában senki részéről nem érheti vád.”

Tőzsde

Irányzat Clujon lanyhább.

Cluj. Buza 380—390, tengeri 190—195, zab 215—220, árpa 190, sörárpa 280, lucerna 28—30, lóhere 28—30.

Galati. Buza 370, árpa 140—145, zab 160—165, rozs 200, újtengeri 117—120, ótengeri 140—145.

Timisoara. Buza 340, újtengeri 145, ótengeri 200, zab 200, árpa 180, napraforgómag 300, tökmag 700.

Közföldi gabonátőzsdék

Csikágó. Buza máj. 86.25—86.37, júl. 85.62—85.75, szept. 86.5—86.62, tengeri máj. 50.62, júl. 52.50, szept. 54.50, zab máj. 33.50, júl. 33.75, szept. 33.75, rozs máj. 59.37, júl. 60.50, szept. 62.12.

Winnipeg. Buza máj. 69, júl. 70.75, árpa máj. 41.37, júl. 42.37.

Liverpool. Buza márc. 4.02 egynegyed, máj. 4.04 és fél, júl. 4.06 és fél, okt. 4.08 és fél, tengeri febr. 9.09, márc. 8.06, ápr. 7.01 és fél.

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde Zürich 32.35—32.68, Berlin 39.65—40.65, Newyork 100—107, London 508—518, Párizs 5.58—6.59, Milánó 8.70—8.82, Prága 4.10—4.13, Wien 22.75—23.25, Amst. 67.35—67.85, Brüsszel 23.35—23.50, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 18.70—19.50, Madrid 13.70—14.20, Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde. Buc. 308, Amsterdam 208.25, London 15.73, Berlin 122.82 és fél, Newyork 309.75, Párizs 20.36 háromnegyed, Milánó 26.50, Belgrád 7.00, Wien 73.25, Prága 12.83 —és fél Varsó 58.32 és fél.

Cluj zsidósága!

Vasárnap, március 11-én este 9 órakor a régi iparkamara nagytermében az erdélyi Jewish Agency cluji szekciója nagy

Palesztina-mitinget

rendez. „A gazdasági elhelyezkedés lehetőségét Palesztinában”. „Megoldja-e Palesztina a zsidósors kérdését?”

címmel előadást tartanak:

Dr. N. M. Gelber (Wien), a kiváló zsidó történetíró,
Dr. Balász Endre, a erdélyi Jewish Agency enőke,
Dr. Fischer Tivadar, a romániai Zsidó Párt enőke,
Dr. Fischer József, a Zsidó Párt tartományi enőke.

Beléptidij nincs! Legyetek ott mindannyian!

Dr.

A kiváló zsidó

Cluj, március 9. A hírneves bécsi zsárnap Clujra érkező alkalmával is a zsárnapban keresi fel, amely igaz szerete a nagy zsidó tudó harcost.

Másfél évvel ezelőtt Clujon Gelber fontos funkcióit töltő mozgalom frontista kongresszusára volt és az kongresszus bonósszes szálat. A kongresszus maradt és akció világközpont vett részt. Mint az Uj Kelet, a jer

Az ország gazdasága

Ujabb hírek

Bécs, március 9. Berendezkedése az indult és halad a egészen bizonyos, meg és a Dollfuss tézmenyessé is válnak azzal, hogy S tagja lesz Dollfuss

kal körökben tartja a herceg tárcanél Dollfuss-kormányba kiépítésénél nagy many koalíció híve nem erősítették me many nem is cáfol

Az egyes tár fasziálódása a megkezdődött. Az közelebről kormány intézményi ujra me Az ügyvédi kamara meretes, a lázadás zárták és műkö

Dreg hamisító és háre

Adomán

Cluj, március 9. Ezelőtt tejelentéségre, hogy egy fátalamber ér nélkül, hamis ir az egyetemét. Bogdan Remus és a helyi törvé lesen tanácsa ma temi hallgató üg

A vádiratból három gimnázium egyetemét és ir temi hallgató sz pott ugyan Dr jelenlegi polgárm egyszerű hallgat adásokat. Bordá szó mellé odhat szót is. Kiderít hogy Bordán e tett a bölcsészeti zel aztán egy gezett le, mely gan polgármeste ra „jogosította” szegény egyeten kat kérjen.

A vádolt be cselekményeket.

Dr. N. M. Gelber Clujon

A kiváló zsidó történetíró vasárnap este tartja meg előadását a régi iparkamarában

Cluj, március 9. Dr. N. M. Gelber a hírneves bécsi zsidó történetíró vasárnap Clujra érkezik. Dr. Gelber ez alkalommal is a zsidó országépítés szolgálatában keresi fel a cluji zsidóságot, amely igaz szeretettel fogadja körében a nagy zsidó tudóst és a kiváló zsidó harcost.

Másfél évvel ezelőtt volt utoljára Clujon Gelber professzor. Azóta több fontos funkciót töltött be a zsidó nemzeti mozgalom frontján. A prágai cionista kongresszuson az elnökség főtárgyára volt és az kezében futottak össze a kongresszus bonyolult munkájának összes szála. A kongresszus után Prágában maradt és a Mifal-Arlosoroff-akció világszerte vezetéseben vett részt. Mint annakidején megírta az Uj Kelet, a jeruzsálemi héber egye-

tem kuratóriuma tanszéket ajánlott fel dr. Gelbernek, aki rövidesen itt hagyja a galutot és Jeruzsálembe megy. Még ebben az évben részt fog venni a genfi zsidó világszövetség kongresszusán, amelynek előkészítésében ugyancsak tevékeny részt vesz.

Vasárnap este 9 órakor nagyszabású miting lesz a régi iparkamara dísztermében, melynek főszónoka dr. Gelber lesz. Előadásának címe: „Megoldja-e Palesztina a zsidókérdést?” Ezenkívül dr. Balázs Endre, a Jewish Agency erdélyrészi elnöke, dr. Fischer Tivadar, a romániai Zsidó Párt elnöke és dr. Fischer József, a Zsidó Párt erdélyrészi tartományi elnöke fognak még felszólalni.

A miting iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az osztrák kormány szép lassan fasizálja a szociáldemokrata szervezeteket

Ujabb hírek Starhembergnek a kormányba való belépéséről

Bécs, március 9. Az osztrák fasizmus berendezkedése az egész vonalon megindult és halad a maga útján. Most már egészen bizonyos, hogy Starhemberg herceg és a Dollfuss közötti kollaboráció intézményessé is válik, amennyiben számolnak azzal, hogy Starhemberg rövidesen tagja lesz Dollfuss kormányának. Politikai körökben tartja magát az a hír, hogy a herceg tárcanélküli miniszter lesz a Dollfuss-kormányban és a rendi állam képzésénél nagy szerepe lesz. A kormánykoalíció hívei Bécsből ugyan még nem erősítették meg, de az osztrák kormány nem is cáfolta meg ezeket.

Az egyes társadalmi intézmények fasizálódása a kormány egésze alatt megkezdődött. Az ügyvédi kamara élére közelebbről kormánybiztos kerül, hogy az intézmény újra megkezdhesse működését. Az ügyvédi kamara helyiségeit, amint ismeretes, a lázadás idején a hatóságok lezárták és működése azóta szünetel.

Ugyancsak újra kezdi működését a hadirokkantak központi szervezete, amely a lázadás kitörésének időpontjáig szociáldemokrata vezetés alatt állott. A hadirokkantak szervezete alárendelte magát Fey alkancellár irányításának és folytatni fogja munkásságát.

A rendi állam első népjóléti intézkedése a társadalombiztosítási reform lesz, amely szembetűnő munkásellenességgel módosítja az eddigi fennálló törvényt. A törvény rendelkezései szerint a munkaadók a jövőben nem fognak fizetni járulékokat. A forgalmi adót fel fogják emelni és a többletből kerül ki a járulékok helyettesítő összeg. Munkavállalóktól a járulékokat a bérlisták alapján fogják levonni és bélyegeken róják le. A törvény nem tartalmaz olyan passzust, mely megtiltana a munkaadónak, hogy így a terhére fennmaradó különbözetet a munkás béréből vonja le.

Dregan polgármester aláírását hamisította egy ál egyetemi hallgató és három gimnáziummal látogatta az egyetemet

Adományokat is gyűjtött a „szegénysorsu diák”

Cluj, március 9. Néhány hónappal ezelőtt feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy egy Bordán Remus nevű fiatal ember érettségi bizonyítvány nélkül, hamis irások alapján látogatta az egyetemet. A feljelentés alapján Bogdan Remust rögtön letartóztatták és a helyi törvényszék Filipescu-Niculescu tanácsa ma tárgyalta az ál egyetemi hallgató ügyét.

A vádiratból kiderül, hogy Bordán három gimnáziummal látogatta az egyetemet és irásaiban is mint egyetemi hallgató szerepelt. Engedélyt kapott ugyanis Dregan volt dékántól, a jelenlegi polgármestertől, hogy mint egyszerű hallgató látogathassa az előadásokat. Bordán azonban a hallgató szó mellé odhamisította az egyetemi szót is. Kiderül a vádiratból az is, hogy Bordán egy bélyegzőt készített a bölcsészeti fakultás nevében. Ezzel aztán egy meghatalmazást bélyegezett le, melyre ráhamisította Dregan polgármester nevét. Ez az irás arra „jogosította” a vádlottat, hogy mint szegény egyetemi hallgató adományokat kérjen.

A vádlott beismerte a terhére rótt cselekményeket. A vádiratnak csak

ama pontja ellen tiltakozott, hogy hét ezer lejt esalt volna ki, holott csak három ezer lejt gyűjtött össze.

Tanuként kihallgatták Dregan polgármestert, aki azt vallotta, hogy a vádlott gunyvereket intézett az egyetemi tanárokhöz, melyet csak abban az esetben volt hajlandó megsemmisíteni, ha megfelelő összeget kapott. Itt több kollégámtól ki is zsarolt kisebb-nagyobb összeget — mondja a polgármester.

Ciugudeanu ügyész súlyos büntetést kér a vádlottra, míg dr. Saragea, Bordán védője a vádlott büntetlen előéletére hivatkozik és arra, hogy nyomorában követte el a zsarolásokat. Enyhe büntetést kér.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozza az ítéletet, mely szerint három hónapi fogházra ítélik a vádlottat. Csak közokirathamisításért mondták ki bűnösnek, míg a család vádját alól felmentették. mert a bíróság úgy találja, hogy a vádlott tudatlanságában és butaságában követte el a csalásokat és ezt enyhítő körülménynek vették.

Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint a védő fellebbezést jelentettek be.

ASKO SZABADALMAZOTT GYORSVIZMELEGÍTŐ FÜRDŐ-KÁLYHA

Beszerezhető minden jobb vízvezeték szerelési vállalkozó által.

Szabadalom-tulajdonos:

Kontinentale Vaskereskedelmi Társaság, Kern és Tsai Cluj.

Amerikai izü rablómerénylet egy galati bankban

Bucuresti, március 9. Galaton ma délelőtt vakmerő rablóátadás történt. A város központjában levő Chilovici bankháza bejött egy 30—35 év körüli jólöltözött egyén és bizonyos kölcsönbónok után érdeklődött. Emiatt az igazgató bevezette szobájába, ahol kinyitotta a kasszát. A rabló hirtelen revolvert rántott, megkötözte a megrémült igazgatót és száját

betömve, kiemelte a széf tartalmát, 180 ezer lejt, majd csendesen meglépett. Chiloviciának sikerült egy, az asztalon heverő késsel köteleit szétvágni. Sietve alarmozta a bankot és a rendőrséget, amely a beszolgáltatott személyleírás alapján reméli, hogy a tettest hamarosan kézrekeríti.

Ujabb antiszemita lámadások hangzottak el a lengyel szenátusban

Az antiszemita csöcselék uccai lámadásokkal reagált a szenátusi beszédekre

Varsó, március 9. Tegnap ujabb zsidóvita volt a lengyel szenátusban. Sobolevski szenátor, az egészségügyi költségvetés előadója, élesen bírálta a zsidó-nemzeti képviselőket, akik nem szavazták meg a költségvetést, annak ellenére, hogy Lengyelország németországi konzulátusai exponáltak magukat az üldözött lengyel zsidók érdekében. A lengyel kormány — mondotta — nem avatkozik be a zsidók első ügyeibe, sőt támogatja a zsidó nép palesztinai törekvéseit és megvédi a zsidókat minden antiszemita kilengéssel szemben.

Antiszemita vélemény a zsidó kulturáról

A kormánypárti szenátor szavai után Koszycki nemzeti demokrata szólalt fel s gyűjtő beszédében mutatott rá arra, hogy a lengyel intelligencia a legnagyobb nyomorban szenved és ahol lengyel és zsidó között kell választani, ott nem lehet semmi kétség aziránt, hogy kire esik a választás. A zsidó nép három ezer évvel idősebb, mint a lengyel, több kulturálatapasztalatai és erősebb idegei vannak. Ha azt akarjuk — mondotta —, hogy a jövő a lengyel népé legyen, akkor kiátozunk kell a zsidók jogait és minél több zsidót kell eltávolítanunk a lengyel földről. A mai kormánynak azonban nincs érzéke a helyzet tragikumára iránt. Mert félünk a zsidóktól? Láthatjuk, hogy a nemzetközi kereskedelem hanyatlásával párhuzamosan csökkent a nemzetközi zsidóság és a szabadkőműves mozgalom jelentősége is. A kormánynak nem kell félnie a zsidók ellenőrzése alatt álló nemzetközi sajtótól.

Korssak alminiszter visszautasítja Koszycki azon állítását, mintha a lengyel kultúra alacsonyabbfokú lenne a zsidókénál, majd Sobolevski referens emelkedik

újra szólásra és hangsúlyozza, hogy a kormány sohasem fogja akceptálni a nemzeti demokraták antiszemita programját. A szenátusban elhangzott antiszemita beszédek nem maradtak következmények nélkül. A nemzeti demokraták uszításai az uccán éreztették hatásukat. Varsó egyik elővárosában egy botokkal és revolverekkel felfegyverzett nemzeti demokrata csoport megtámadott egy cionista rendezvényt. Behatoltak a terembe és a közönség közül többeket megsebesítettek. Mire megérkezett a rendőrség, a hulligánok elmenekültek.

A varsói dramatikus színház legutóbbi előadásán a Velencei kalmár volt műsoron és a párbeszédet állandó közbekiáltásokkal zavarták meg a nemzeti demokraták. Az egész előadás alatt egyebet sem lehetett hallani, mint: „Üssétek a zsidókat! és „Le a zsidókkal!” A Lodz melletti Pachanizban a nemzeti demokraták megtámadták a Zsidó Nemzeti Alap kiállítás bazárját, szétrombolták a pavillont, a kiállított tárgyakat és bántalmazták a bazárban levő egyéneket. Ot hülígánt letartóztatták.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. E., Lipova. Ha forgalmi adót nem fizet, nem köteles Regisztru special-t vezetni. A parasztartozások konverzió alá esnek, 25 holdig 10 évi, 25 holdon felül megegyezés szerinti időre.

D. A., Carei-Mare. Levélben válaszoltunk.

A Keren Hajesszód akció Erdélyben

(Uj, március 9. A timisoarai akció, a mely dr. N. M. Gelber urnak, a jeruzsálemi főiroda delegátusának részvételével folyik, az első hat hét munkája után már meghaladta a múlt évi akció eredményeit és befejezéshez közeledik. A múlt évi 430 ezer lejes eredménnyel szemben az ez évi akció jegyzési eredménye felülmúlta már az 500 ezer lejt és intenzív munkával kilátás van a közel 600 ezer lejes jegyzési eredmény elérésére is. A múlt évi 310 jegyzővel szemben már 330 jegyzőt sikerült megszerezni köztük 120 újat. Az elmúlt évi jegyzők közül tehát még közel 100 jegyző vár meglátogatásra, akiket kívül kb. 5-6 új név szerepel a meglátogatandók listájában.

Dr. N. M. kulturelóadásai Timisoaran

A timisoarai cionista helyi csoport és a Wizo január és február havában, kihasználva dr. Gelber timisoarai tartózkodását, felkérték őt különböző kulturelóadások megtartására. A kulturelóadások iránt a legszélesebb körökben nyilvánult meg érdeklődés. A legmesszebbmenő elismerés illeti a KH fűradhatatlan delegátusát azért a nevelő és felvilágosító munkáért, melyet előadásaival a timisoarai zsidóság körében végzett. A cionista diánszéken dr. Gelber „Gestalter der jüdischen Renaissancebewegung” címen öt előadást tartott, melyeknek keretében részletesen ismertette Moses Hess, Perez Smolenskin, Lilienblum, Pinsker és Achad Haam életét, munkásságát és a zsidó renaissance-mozgalom fejlődésére vonatkozó hatását. A Wizo Zirkel — Abendjeu dr. Gelber egy több előadásból álló kulturelóadás-sorozatot tartott „Sitten und Gebräuche der Juden” címmel. Timisoarai tartózkodása alatt a cionista helyi csoport a KH-val közösen két igen jól látogatott mitinget rendezett, amelyeken dr. Gelber „Löst Palästina die jüdische Schicksalsfrage?” és „Aus der Ideenwelt der jüdischen Geschichte” címmel tartott előadásokat.

A KH országos kuratóriuma dr. Gelber timisoarai tartózkodása alatt több kuratóriumi ülést és Mitarbeiter-sitzungot tartott a timisoarai akció részleteinek és a KH országos ügyeinek megbeszélése céljából. Megállapíthatjuk, hogy dr. Gelber ebben az évben is a töle már megszokott aldozat-készséggel és széleskörű tudással szolgálta többek között a timisoarai cionista mozgalom fejlődésének ügyét. Dr. Gelber timisoarai munkásságát március 11-én fejezi be.

A clujai akció, amelyet január végéig az önkéntes párok folytattak, többek között szünet után március 11-én dr. Gelber ur kulturelóadását követően a clujai helyi csoport és a Keren Hajesszód kuratóriuma megtették már a megfelelő intézkedéseket dr. Gelber ur látogatásának megfelelő beszerzésére és kulturális szempontból való kihasználására is. Az akció előkészítése céljából Löbl Lajos a KH központi irodájának vezetője utazott Clujra, aki gondoskodni fog az önkéntes párok további munkásságának szervezéséről is.

Az oradeai akció. Az oradeai, önkéntes párokkal folytatott akció pár hétig szünetelt, most március közepén újra kezdetét veszi ugy Oradean, mint környékén. A munka további beszerzése céljából a KH központi irodájának vezetője érkezik Oradeára.

Reiter Lunka látogatása Odorheiu és Sighisoaran. Reiter Lunka asszony, a Wizo országos ügyvezetője, aki már az elmúlt hónapok során is szép eredményekkel látogatta meg, a KH érdekében Erdély különböző városait, március 4-5-6-án Odorheiu és Sighisoaran folytatja le az akcióit.

Odorheiuon a cionista helyi csoport ott hónapok óta tartott nagyszabású mitinggel indult meg a munka. A mitinget Reiter Lunka egyórás előadásban ismertette a cionista alapok és a Wizo célkitűzéseit. A miting után és a rákövetkező napon lefolytatást nyert az akció, amelynek eredményeit meghaladták az elmúlt év eredményeit.

Sighisoaran március 5-én este tartotta meg nagy érdeklődés és tetszés mellett Reiter Lunka előadását a cionista mozgalomról a zsidóság aktuális problémáiról és a Palesztina országépítő munka eddigi eredményeiről. A nagy érdeklődéssel fogadták az előadás után következő nap a KH akció Segesváron is lefolytatást nyert. Az akció eredményét sajnos gyengítette az a körülmény, hogy két olyan jegyző, akik az elmúlt évek folyamán összesen 30 ezer lejt jegyeztek évenként,

hosszabb idő óta elköltöztek Sighisoaráról s így fölük jegyzést szerezni nem lehetett.

Weinberger Nándorné látogatása Aiudon. Március 4-én Weinberger Nándorné az erdélyi Wizo szervezet egyik prominens vezető tagja, aki az elmúlt hónapokban Dejen, Gherlán és Turdán kitűnő eredménnyel folytatta le a KH akcióit Aiudon tartott előadást, amely iránt a város zsidó köreiben a legszélesebb körű érdeklődés nyilvánult meg. Az előadás után sor került az akció lefolytatására, melynek eredménye a múlt évi eredmény 100 százalékos emelkedését hozta magával.

Dr. Handlerné és dr. N. M. Gelber Caransebesen. Handler Elza, a timisoarai Wizo elnöknője és dr. N. M. Gelber ur március 11-12-én Caransebest látogatták meg, ahol a munkájuk során elért eredmények egy a jegyzési összeg, mint a kézpénzeredmény tekintetében felülmúlta a múlt év eredményeit. Március 11-én

este Bloch Zsigmond ur elnökle mellett igen látogatott mitinget tartottak Caransebesen, melyen elsőnek Bloch Zsigmond ur üdvözölte a vendégeket és tartott beszédet. Utána dr. Gelber beszélt a zsidóság aktuális problémáiról és végül Handler Elza asszony tartott előadást a Wizo és a Palesztina munka fontosságáról.

A caransebesi akcióval kapcsolatban dr. Gelber meglátogatta a közeli Balta Saratát, ahol jó eredménnyel folytatta le az akcióit.

További munka. Március hó folyamán Clujon, Alba Julián és Lugojon dolgozik a főiroda delegátusa. Ezenkívül minden valóság szerint az akció lefolytatása nélkül előadást tart Mediason is. Alba Julián és Mediasra leutazik az E. Zs. N. Sz. elnöke, Vermes Ernő is a KH akció támogatása, illetőleg a helyi csoportok reorganizálása céljából. Március 24-én kerül sor a lugoji akció lefolytatására, melyre a főiroda delegátusát Handler Elza, a timisoarai Wizo elnöknője kíséri el.

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Csipekke

A clujai Magyar Színház operett-bemutatója

Csütörtökön este a Kádár-Parlaghi társulat együttessel operettet mutatott be telt ház előtt, amely derűben és kacagás közepette nézte végig Csipekke, a rikancsleány szenzációs karrierjét. Csipekke az operettek logikája alapján estélyi ruhához jut és megjelenhetik a kaszióbálon, persze összecserélés útján, ami dehogyan maradhat el egy jól megszerkesztett operettből. Grófi barátkozás, sőt grófi házasság lesz a dologból, aztán kibogozódik a dolog, táncok, kuplék, jó viccek, mókák és komikus jelenetek közepette. Török Rezső írta a darabot, aki jól ért a színpadról való mu'attatáshoz.

Az együttes azonban még többet ért hozzá. Mert minden szereplő a maga egyéni színeivel, ötleteivel és természetes humorával a darabnak is jó karriert biztosított. Stefanidesz III játszott a főszerepet. Eleven volt, tüzes, elbódított és ellágyítottan bolondos és kedves. Enni-váló. Tompa Béla a grófi karikatúrában egészen ujszerű volt. Nagy színpadi képességeinek kimagasló formáját mutatta; a játéknak ő volt a lendítője, élteője, ő volt, aki sikerre vitte. Tompa Pufi az öreg hotelportás pompás megszeméltetője mellett szépen játszott Stoll Béla, kitűnő volt Tóth Elek, Forgács Sándor és Rajnai Sándor. A nőszereplők közül Benes Iona egy festő anyját játszotta elragadó nobilitással. Kerekes Iona egy kényeskedő vénkisasszonyt egészséges humorral. Feltűnt a társulat kivételes képességű fiatal tagja, Kovács György, aki táncolt és énekelte. Beigazolta, hogy ezen a téren is használható művész. (sz. i.)

Szombati előadások. Délután 4 órakor 10 és 17 lejes helyárrakkal. Több mint szerdém. Este 9 órakor a nagyszerű Csipekke operett kerül színre.

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután 11 órakor matinéra 10 és 17 lejes helyárrakkal. Tessék beszállni operett-revüt adják.

HÉBER-NÉMET-MAGYAR SZOTÁR NYELVGYAKORLÓ könyv bekötve 60 lej
SFAT AMENU שפת עבר heber nyelv gyakorlására német vagy magyar 120 lej.
ROSENZWEIG ANTON könyvkereskedő ספרים ומדורים német vagy magyar 120 lej.
Pénz előre beküldésnél bérmentve. Ugyanott מדינות וספרות új könyvek eladó.

Kivel menjünk Palesztinába?

Természetesen a „KEDEM”

irodával, amely a legjobban bevezetett turisztikai és utazási iroda az országban. Dr. A. Mibashan (hírlapíró, Tel-Aviv városának volt főtitkára) vezetése alatt.

„KEDEM”

a közeledő tavaszi ünnepek alkalmával több kirándulást rendez Palesztinába az ss. POLONIA öceánjáróval és a REGELE CAROL hajóval.

A kirándulások egy része Palesztinában való vezetéssel és ellátással megszervezte a világhírű WAGONS-LITS COOK társaság technikai közreműködésével. Forduljon jelentkezése ügyében vagy információért a következő címre:

„KEDEM”

Biuro de Turism s/ul Voiaj BUCURESTI, Str. Coltei 1, etaj I. Telefon 3,2160., vagy az egész országban levő fiókjaihoz.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, március 10.

Bucuresti. 19.20: Lemezek. 19.45: Felolvasás. 20: Enek cselló- és zongorakísérettel. 20.50: Kétzongorás játék. — 21.45: Enek zongorakísérettel.

Budapest. 6.45: Torna. 10: Felolvasás. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Enek hegedűkísérettel. 2.40: Hírek. 6: Mit üze na rádió? 7.10: Kis színpad. 7.50: Szalonzenekar. 19.25: Időjárás. 10.30: Gramofon.

Bécs. 20: Operett.
Berlin. 20.10: Suppé, Millöcker, Zeller. Strauss operettjeiből.
Lipce. 17.50: Gitárzene.
Varsó. 21.20: Chopin művei zongorán.
Milánó. 20.40: Operett.
Prága. 22.15: Lemezek. 22.30: Jazz-dalok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy 500 lej, vagy több betűvel 4 lej. Legkisebb apró hírlet 10 lej. Aláírókérésűnek 10 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Eladó a Spielmann Arthur-féle ház fűszerüzlettel, kocsmával és gabonarakattal. Cím: Spielmann Arthur Rezoare (Velcher de Câmpie), posta Mihes.

Országút melletti községben forgalmas üzlet, családi okok miatt, előadó. Értekezni Str. Traian 16.

150—200.000 lejfel társat keresek rentábilis, adósságmentes, régi engros üzlethez italszakmában, családi okok miatt. Esetleg átadó. Cím a kiadóban.

Három szoba, konyha, elő- és fürdőszobával kiadó Cal. Dorobantilor 41. Adler-ház.

Főtér 13 alatt különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó napokra is. Házfelügyelő.

Üzletárs keresetek 25.000 lej kézpénzzel. Havi jövedelem 4000 lej. Ajánlatokat „Monopolcikk” jellegre a kiadóba.

Használt jókarban levő olcsó írógepet keresek megvételre. Salamon. Marechal Foch 63.

Jókarban levő patefón cca 30 lemez, 4 karikás nagy főzőkemence, nagy jégszekrény, vendéglői asztalok, hallított székek, kisebb üzletnek pul és üvegezett állvány jutányos áron eladók. Str. Filipescu 7. Rosenberg.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehén és bivalytejet óhajt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Házhoz szállítva is kapható.

Ajurozógép, alig használt, sürgősen és olcsón eladó. Cím: Tarkelau Mihály Oradea, Piata Mihai Viteazul 5.

HIR

Amerikai a Pata-

Kinek is van fogalma az emberek mértékben? Vagy a világban lévő embertelenség?

Azt hiszem, csak térsük van arról. Lehet foglalkoztat a rozoga házak között cög velem az autó szemérmelenebbül és a Gond, mint arccával beljebb, ahol és magas házak Pnak a lakásokban.

Először az emberek között, amelyre feljebb az eseményt: „Pata örökség.”

Végre nagy csúszó autóbussz a 73-as hában. Bokáig sárosnak az aszfalt helyekre.

Bemegyek a korházra. Alacsony, lehetőségek kis távolságtól sorakoznak az első lakásba benyúl helyiségbe. Valami fajtó szag csap meg a szagot, amelytől, úgy levegő.

Az ágyon két madár csücsököl meg a kétszem. Az ablaknál görnyedő ruhafoszalványokat a la laborban. A hűsörány nő ül és fo

Ugy értesültem, hogy van egy zsidó család örökölt Amerikából beljebb lépnek.

— Itt? Amerikában meg az öregasszonyról a nagy szappan.

— Azt hiszem, ro nem örököltünk és zsidók. Hallod, te helynél ül asszony mit erről? Talán a kámban. Ott zsidók.

— De nem hinnék „hótt szegények”. Na, ha igaz lenne.

igaz legyen — sőt megköszönöm és Nagyot lélegzem a kopogók a saroktól. A szakadozó keresztül benéznek a

Megyek vissza a öregasszony. — Hétkor elmennek. Az és a két leánya a san próbán vannak.

Már kint is vagy szívről feltűnik az „kreizleráj” előtt. Jákot lengeti a szobákban riktó v bujt bodorított. ha

Néhány perc múló próba termében van ruházataira emléke egy csapat leány mére. A balettmezt néz, majd néhány fé

már küldi is a két. Az egyik sovány alacsony, gömbölyű kifestett.

Hamarosan megdést.

— Igaz, valóban nem tudja, hiszen mondtuk?

— Eppen tegnap let San Franciskóban nek egy bátyja. Sok csak az anyám mes

UJ KELET Legújabb hírek

A dunai paktumnak már kevés akadály van, de a kisantant casus bellit látna a Habsburg-ház restaurációjában

Benes feltűnést keltő nyilatkozata a Habsburg-kérdésben. Prága már retirált, Beigrád álláspontja érezhetően enyhült az olasz-osztrák-magyar paktum kérdésében

Cluj, március 9. Az európai diplomáciaiban változatlanul tart az az enyhülő irányzat, mely végeredményben oda fog vezetni, hogy Rómában megkötik a stressai egyezmény alapján álló államszövetségi paktumot Olaszország, Magyarország és Ausztria között. Ma már elvi különbség a francia és olasz álláspont között minesen és Csehország is hűségesen csatlakozik ahhoz a francia állásponthoz, mely a megkötendő paktum kérdésében a legteljesebb megértés vonalán mozog. Csehország már csak bizonyos, a Duna medencében elfoglalt ipari szupremációját féltő kikötéssel él a megkötendő szerződéssel szemben és Jugoszláviában is lényegesen enyhült az olasz tervvel szemben való idegenkedés.

Cáfol a német kormány
Tegnap számunkban a tárgyalásokkal kapcsolatban hírt adtunk róla, hogy Németország feltűnő idegességgel nézi az olasz-francia közeledést és von Papan alkancellár a római hármass minisztertanács idején a máltai lovagrend ülésére az olasz fővárosba érkezik.

Német hivatalos körök ezeket a híreket megcáfolják.
A cáfolat szerint von Papan báró betegkedik és már csak azért sem jelenhet meg Rómában a máltai lovagrend ülésén. Hitler kancellár ma meglátogatta beteg helyettesét. Hivatalos helyen pusztán kitalálásnak minősítik a római utazásra vonatkozó híreket. Ezzel szemben az amszterdami Telegraph bécsi munkatársa jelentést küldött lapjának arról, hogy

Rudolf Hess, Hitler helyettese a pártvezetésben, Bécsben tartózkodik és az osztrák kormányférfiakkal az osztrák-német békéről tárgyalnak.
Német hivatalos körökben ezt a hírt is valótlanságnak állítják be.

Benes nyilatkozik a restaurációról

Az olasz diplomáciának kétségtelenül óriási sikere, hogy Franciaországnak olyan biztosítékokat tudott nyújtani, melyek ezt az általánosan észlelt diplomáciai enyhülést eredményezték. Alighanem Mussolini keze van abban is, hogy úgy osztrák, mint magyar részről egyelőre időszerűtlennek minősítették a Habsburg restauráció kérdését. Ez a kérdés, mely úgy Franciaországot, mint a kisantantot eleve elriasztotta a készülő Duna-terv megvalósításának támogatásától, mára már úgy látszik sokat vesztett élességéből. A Petit Parisien munkatársa beszélgetést folytatott Prágában Benessel, aki ennek során kijelentette, hogy teljesen egyetért Dollfussal abban, miszerint a Habsburg restauráció elsősorban nemzetközi kérdés, másodsorban nem is időszéri.

Ha mégis megtörténne a császárságnak puces utján történő visszaállítás, a kisantant mindhárom állama visszahívna Bécsből követeket.

Benes szerint a kisantant bármely más megoldást szívesebben fogad, mint a restaurációt.

A Habsburg névnek határozott jelentősége és sulya van Közép Európában

még akkor is, ha bármilyen nyilatkozatot tesznek. A restauráció megnyitná a titkos alkudozások, összeesküvések és más nyugtalanító rendszerek korszakát, ez pedig Közép Európában elkerülendő. A kisantant állásfoglalásának kialakulásában — mint Genfben jelentik — lényeges része van a francia diplomáciának. Népszövetségi körökben úgy tudják, hogy francia részről történtek lépések az irányban, hogy a kisantant

mérésükkel az olasz-osztrák-magyar gazdasági megegyezésre irányuló

tárgyalásokkal szemben tanúsított merevségét

és ne zárja el az Olaszországgal való megegyezés útját.

A tárgyalások menetében nagyjelentőségűnek számít az, hogy a görög kormány ellentétes álláspontot foglalt el a Balkán-paktummal szemben és ezzel a nemrég létrejött megállapodást ugyszól-

ván felborította. Római jelentés szerint a Lavoro Fascista bizonyosra veszi, hogy a görög szenátus amiatt fordult szembe a balkán-paktummal, mert

annak Olaszország-ellenes titkos záradéka van.

A lap rámutat arra, hogy a népszövetségi alapokmány a leghatározottabban tiltja a titkos szerződések kötését.

Tavaszi és husvétli ruhák olcsó festése és tisztítása megkezdődött CZINK-nél!

Iorga elmondta a szenátusban speciális véleményét a zsidókról és a kisebbségekről

Mit látott Iorga Maramuresban

Bucuresti, március 9. A szenátus ma délutáni ülésén Grigore Filipescu interpellál a külügyminiszternél a párizsi román követtség ügyében. Azután áttérnek a napirendre. Iorga nagy beszédet tart, melynek során végigtekint Románia összes kisebbségi nemzetén. Kijelenti, hogy az utóbbi időben a kisebbségi problémák sok politikust foglalkoztattak, azonban egyik sem találta el azt a módot, amellyel ezt a kérdést kezelni kell. Kijelenti, hogy őt senki és semmi sem befolyásolja, őt nem lehet elfogultsággal gyanúsítani, mert egyik párthoz sem tartozik. Vannak egyes kérdések — mondta — amelyek nemcsak az egyes pártok, hanem az egész ország belső ügyeit képezik s amelyekbe éppen ezért komoly bepillantást kell vetni. — Nézzük csak, melyek voltak a régi Románia nemzetiségi problémái? Három főprobléma volt.

A zsidókérdés

1. A zsidókérdés, 2. az ipar kérdése és 3. a dobudzsai kérdés.

Ami a zsidókérdést illeti, ez a nép különösen Moldovában telepedett le, nemcsak beszélt és viselte sem ázsiai volt, hanem ó-német viselet. E nép kiskereskedő és kisiparos osztálya nagyon gyakran föléje kerekedett a benszülött román lakosságnak és ez bizonyos mértékig aggasztó volt a román elemek szempontjából.

Nem helyes, hogy például a bojár-osztályt meggyengítették, mert ennek az osztálynak köszönhetjük jórészt az ország fenmaradását. Románia fejlődése elsősorban a benszülött románságnak köszönhető, ezért ezekkel szemben meg kell őrizni a hegemoniát.

Ami az iparkérdést illeti, azt állítja, hogy az ipar megalapítói a háború előtt külföldi idegen tőkéhez folyamodtak s így természetesen, hogy a tőkével együtt idegen elemek is kerültek az országba, még pedig nagyszámmal.

A románság nemzetiségi kötelezettségeiről beszélve kijelenti, hogy nagyon helytelenül gondolkoznak azok, akik úgy vélik, hogy semmiféle köteletségük nincsen.

— Mi nemcsak elfoglalói kell hogy legyünk egy földnek — mondotta — ha-

nem egészséges és normális politikát kell folytassunk, hogy megállhassuk helyünket. Bucovinában például vannak városok, amelyekben a románság, mint töredék létezik. Nagyszámmal élnek ott az osztrákok, akikről ha tanulhatunk is ugyan, de nem nézhetjük, hogy uralkodó szerepet vegyenek.

Cernautiban senki sem tanulja a román nyelvet. Négyszázezer román van ott, akik azonban csak a legnagyobb küzdelem árán tudnak megélni.

Ezután áttér Maramuresra, ahol állítása szerint a román nép a keresztrefeszítés kínjait éli.

Mit látott Iorga

— Én magam láttam, hogy egy zsidó földbirtokos ostort patogatott a román munkás háta mögött. Ez a zsidó lakosság tulajdonképpen nem Izrael leszármazottja, hanem valami kazárok, akik magukat zsidóknak adják ki. Galicziából jöttek és teljesen kiszípolyozták a román népet. Ezekért a román parasztokért, akik az ilyen idegen elemek uralma alatt állnak, semmi sem történik.

— Ami a magyarokat illeti, a nemzet kisiparos és földműves osztálya nem irredenta. A magyar főurak pedig legnagyobbbrést nem is magyar származásúak. Az örmény-magyar főurak Bécs befolyása alatt állottak és igen gyakran nem is tudtak jól magyarul. Ennek a népnek azonban sok jó szokása van, amelyet mi átvehetnénk, elsajátíthatnánk tőlük.

Vannak egész vidékek, ahol a románságot elnemzetlenítették. A magyarok igen sok helyen átültették szokásaikat, viseletüket a románságba. A mi tanítóink amikor magyar vidékekre szökték őket a kötelesség, ahelyett, hogy a román népet szolgálják, a környezethez alkalmazkodnak. Ez különösen a Székelyföldön van így, ahol a román nép veszendőben van.

— Nyugat-Erdélyben, a mővidéken a románság a legnagyobb nyomorban él. Egy revolverlövésnek kellett elhagznia a nylt főrvénvszék előtt, hogy feltámasszák azoknak a kötelességérzetét, akik az idegen elemekkel való társulást keresték.

A kisebbségek is élhetnek — Mit láttunk tehát? Hogy halállal vivődik a maramaros románság, elnemzetlenítés fenyegeti a székelyföldieket s

az ország legtöbb részében nyomorog a népünk. Ebből a szempontból kell tehát figyelni a nemzeti kérdést és nem abból a szempontból, hogy hány idegen egyén van valamely vállalat igazgatótanácsában?

Beszél a Bánátról, ahol a legszebb és leggazdagabb román fajta él. Itt azonban a születési arányszám esőkenőben van. Kik fogják a románság vagyonát örökölni. A cigányok, zsidók, szászok, bolgárok?

Tévedésben vannak, akik azt hiszik, hogy ma Romániában nem élhet kisebbség és hogy a kisebbségeknek nincsen joguk a maguk nemzeti életét élni. Nem lehet az országból kisöpörni 4-5 millió lelket, csupán azért, mert az kisebbség. Azt azonban kérhetjük, elvárhatjuk tőlük, hogy respektálják az uralkodó nép nacionalizmusát.

— Mi nem tehetjük meg, amit Németországban megtettek, hogy koncentrációs táborba gyűjtjük politikai ellenfeleinket, nekünk civilizált eszközökkel kell biztosítaniunk jogainkat.

Nem szabad reményvel állatni a kisebbségeket

— Nem szabad azonban reményvel állatnunk egyes kisebbségi csoportokat. Az ígéretek nem teljesítése csak rossz vért szül, csak árt nekünk is, nekik is. Én például, amikor miniszterelnök voltam számos engedélyt adtam ki, amelyek a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogát biztosították. Ez nem vált a román nemzet kárára.

— Nekünk itt keleten, Európa civilizációját kell védenünk egy esetleges revúciával szemben.

A szász népről beszélve, megemlíti, hogy egy alkalommal Hans Ottó Roth németpárti képviselő jelent meg nála audiencián.

— Én megkérdeztem tőle, — mondja Iorga, — hogy kinek a nevében jött?

— A német-párt nevében, felelte Hans Ottó Roth.

— Én erre azt válaszoltam neki, hogy nem beszélék a németek politikai képviselőjével, csak a lelki vezérükkel, a püspökükkel beszélhetek, mert mi nem kezelhetjük a kisebbségeket politikai szempontból.

Az iparral foglalkozva, kijelenti, hogy a gyárakban, amelyek hadifelszereléseket gyártanak, olyan elemeket kell dolgoztatni, akiknek nem érdekük Nagyrománia megszűnése.

Beszél ezután arról az építőmunkáról, ami minden románnak kötelessége és kijelenti:

— Nem tűzhetjük ki azt céllá, hogy csak elrontunk, amit más felépített.

Generációk tűnnek el a földművelés, ipar terén, s ezzel szemben az intellektuális száma ijeszítően gyarapodik. Vigyáznunk kell, hogy ez utóbbiak ne emelkedjenek számszerűt magasabbra a megengedettnél.

— Ez volna a nemzeti munka problémája.

— Egyes politikusok önököt önökét politikára és revúcióra osztöznik. És pedig, egy munkás ember, arra szólítom fel valamennyjüket, hogy: munkára. Dolgozzanak.

Öngyilkos lett dr. Dénes Sándor oradeai ügyvéd

Oradea, március 9. Mély megdöbbenést kelt az egész városban dr. Dénes Sándor ismert oradeai ügyvéd váratlan tragikus halála. Dr. Dénes Sándor hosszabb idő óta súlyos ideggyógykezelésben és már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Tervét tegnap végrehajtotta és mire tettét észrevették, már halott volt. Az elhunyt ügyvéd Deutsch K. Ignácnak Oradea legrégebbi üveg- és porcellánkereskedőnek volt a fia. Jelentős társadalmi szerepet játszott és különösen a háborús és az azt megelőző években vett részt a város intellektuális életében. Egyik alapítója volt az Ady Endre köré csoportosult „Holnap” társaságnak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyemissa, Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plătite in num.
No. 22473-929.

10. Telefon: 9-77. E.
Havonta 110, negy
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félre 12, egészévre
detések díjazás sz
KELET” az erdél
sidóság egyetlen
keink utánnyomása
rás megjelölésével

Helyre a L

**Mihalache, Va
párt összes ak**

Vaida Sándor

Cluj, március 10.
aktus, amely a lup
nemzeti parasztpár
szatérését ma délelő
telni, kétségtelenül
ségi, nemcsak a ne
hanem az egész ors
dr. a román parasz
legmarkánsabb k
hagyta ott azt a
egyik alapítója vo
parasztpárt az erdél
fuzióánlt és Lupu
ban nem látott elé
parasztpárti mozgal
védésére.

Azóta a nemzeti
ször eserélte föl az
kat a miniszteri bá
az utóbbi időben le
szerint jobbra kany
kar, amely valaha
viselője volt Román
tikus állameszmének
pu, aki kitartott a
raszt program mell
tási sikereket ért e
patriájában, a régi
nem Erdélyben is.
paraszttömeget tu
nemzeti parasztpár
ziul. Valószínű azo
zeti parasztpárt je
rodása csak más
volt, amely abban
tát, hogy a párt ke
és személyi surlódá
régii tömegek helye
próbálnak új szinpi

Éppen ezért a ne
lupista fuziónak első
pontból van döntő j
punak a nemzeti pa
oivadása két irányb
sal van a nemzeti
utjára. Elsősorban
pisták lendületének
sességét, amely alk
megegyesített nemze
kájában újra domin
az integrális demok
parasztprogram és
állítja a békét és a
nak ebben a legnagy
pedig a személyi el
egy automatikusan
egyes frakcióknak
is, amely jobbfele v
pártot.

Hosszu tárgyalaso
fuziót, olyan tárgya
ugylátszik — nemcs
pártot és a lupista
vezőre, hanem véglé
zeti parasztpárt már
belső ellentéteit. Mi
az új helyzetet, min
Maniának a társasá
te fel Vaida Sándor
parasztpárti vezér
fennáll bizonyos an
vállalkozott is arra,
don álljon élére a
erdélyi csoportjának
Azok a jóslatok,